

Algemene weerspreuken

In de tijd dat men nog niet beschikte over moderne middelen als televisie, radio, internet, enz. moest de mens, en vooral de boer, het hebben van oude volkswijsheden die ze verpakten in prachtige en gemakkelijk te onthouden weerspreuken. Ook nu blijkt nog steeds dat deze spreuken verrassend veel waarheid bevatten.

Algemene weerspreuken

- Gaat de zon in een nest, morgen de wind uit west;
- De zon onder in een nest, binnen drie dagen regen of de wind west;
- Kruipt de zon in een nest, dan regent 'daags zijn best;
- De zon in een nest, het ijs op zijn leest;
- De grote zon bleek van schijn, dat zal zowaar regen zijn;
- Een waterige zon en bleke maan, kondigen meestal regen aan;
- Kring om de zon, water in de ton;
- Regen uit het noordoosten en 't kijven van oude wijven houdt drie dagen aan;
- Als de maan op haar rug ligt, komen er zware stormen (Vlaams);
- Een liggende maan, doet zeelieden staan;
- Brengt nieuwe maan ons noordenwind, een koele regen volgt, mijn vrind;
- Bij nieuwe maan noordenwind, brengt regen gezwind;
- Door het schijnen van de maan, kunt ge in het weer verstaan;
- Een kring om de maan, dat kan nog gaan. Maar een kring om de zon, daar schreien vrouwen en kinderen om;
- Een ring om de zon, is regen zonder pardon;
- Een kring om de maan, geeft wind om de maan (Vlaams);
- Een kring om de maan, regen komt aan;
- Is de maan als een schuit, dan valt er geen regen uit;
- Nieuwe maan met donkere vlekken, kan tot bewijs van regen strekken;
- Nieuwe maan met helder licht, geeft ons van droogte het bericht;
- Staande maan liggende matrozen. Liggende maan staande matrozen;
- Vorst met (afgaande) maan houdt meestal aan;
- Zoveel ringen om de maan, zoveel dagen kan 't nog gaan;
- Een sterretje dicht bij de maan, kondigt wel eens storm aan;
- Hebben wolken 's morgens rode randen, altijd is er wind voor handen (Vlaams);
- Heden schubjes, morgen drupjes (Vlaams);
- Schaapjes aan de hemelbaan, duiden wind en regen aan;
- Mistige morgen, schone dag;
- Mist na regen, geeft geen zegen;
- Slaat des avonds zware nevel neer, dan brengt allicht de morgen helder weer;
- Als het regent is 't onweder gebroken;
- Als het regent uit het oosten, regent het zonder getroosten;
- In de zomer bij vlagen, in de winter bij dagen;

- Regen na acht uren, zal de hele dag niet duren;
- Regenboog in de morgen, kunt gij tegen regen gaan zorgen;
- Regenboog in de avondstond, leg dan uw hoofdje op een zachte grond;
- Regenboog in de vroege morgen, baart de wakkere boer veel zorgen;
- Regenboog ' namiddag laat, Blijde hij ter ruste gaat;
- Regenboog tegen nacht, is water in de gracht;
- Sneeuw op slik, binnen drie dagen, ijs dun of dik;
- Als de sneeuw valt in het slik, vriest het altijd dun of dik;
- Valt de sneeuw in het slijk, binnen drie dagen een harde dijk (Vlaams);
- Modder en sneeuw op de wegen, brengt vorst te wegen (Vlaams);
- Sneeuw op de natte grond, vriest terstond;
- Sneeuwjaar, rijk jaar;
- Valt d'eerste sneeuw in te nattigheid, houdt u voor de winter bereid (Limburgs);
- Veel sneeuw, veel brood. Weinig sneeuw, veel regenweer, doet de akkers en velden zeer;
- Zo hoog de sneeuw, zo hoog het gras (Vlaams);
- Donder in het dorre hout, dat geeft een voorjaar nat en koud (Vlaams);
- Donder in het dorre hout, maakt weken guur en koud (Vlaams);
- Als 't dondert op de blote doren, is de scheper zijn wei verloren (Vlaams);
- Donder op de naakte tek, 't hele jaar geen nat gebrek;
- Zuidwest, regennest;
- De zon op de sporen, daar is Noordenwind mee geboren (Vlaams);
- Een krimper(d), is een stinker(d);
- Krimpene wind, stinkende wind;
- Krimpen en stillen, dat is straks weer drillen (Zaanstreek);
- Krimpene winden en kijvende vrouwen, daar is geen huis mee te houden;
- Krimpene wind en uitgaande vrouwen, zijn niet te vertrouwen;
- Hoe lossere de wind, hoe vaster weer;
- Lopende winden zijn staande veren;
- Komt wind voor regen, daar is niets aan gelegen, maar regen voor de wind, berg dan je zeilen gezwind;
- Oostenwind met nat, die heb je gauw gehad (Zaans);
- Veel wind, weinig regen;
- Wind in de nacht, water in de gracht (Vlaams);
- Als het vriezen wil, vriest het met alle winden;
- Dooi zonder regen of wind, is niet waard dat hij begint (Vlaams);
- Een koude dooi, een wisse (= behouden) dooi (Vlaams);
- Strengere heren regeren niet lang;
- Avond rood, mooi weer aan boord;
- Morgen rood, water in de sloot;
- 'Avonds luchtje rood, 's morgens water in de sloot;
- De avond rood en de morgen grauw, brengt het schoonste hemelblauw;
- Des avonds en 'morgens grijs, dan gaat men steeds gerust op reis,
- Doch 'avonds grijs en 'morgens rood, dan stelt men zich aan regen bloot;
- Des 'morgens de lucht rood, dan 'avonds plomp in de sloot (Vlaams);
- Rood voor de zonne (= zonsopgang), is regen voor de avond;

- Is de hemel al te blauw, spoedig wordt hij dan weer grauw;
- Als de bijen naar huis toe vluchten, zit er regen aan de luchten (Vlaams);
- Als niet de bij de korf verlaat, maakt dan zeker regen op maat;
- Als de haan zingt op de polder, is ' looi weer op zolder;
- Het kraaien van de haan, kondigt wind en regen aan;
- Kraait de haan bij avond of nacht, dan wordt ander weer verwacht;
- Draait de kat haar aars naar ' vuur, wind en regen koud en guur;
- Als de kikvorsen kwaken, zal mooi weer gemaken;
- Als de kikvors kwaakt, wat regen maakt;
- Als de hoenders kakelen lang en goed, zal 't regenen in overvloed (Vlaams);
- Een bonte kraai maakt geen harde winter;
- Houden de kraaien school, zorg dan voor hout en kool;
- Als de kwartel rusteloos slaat, weet dat het spoedig regenen gaat (Vlaams);
- De vaak herhaalde kwartelslag, voorspelt de boer een droge dag;
- Een enkele leeuwerik maakt nog geen voorjaar;
- Vliegt snel de Leeuwerik omhoog, dan wordt de hemel klaar en droog (Vlaams);
- Meeuwen aan land, storm voor de hand;
- Als de muggen dansen, wordt het goed weer;
- Komt van het land de veldmuis, draagt dan turf en hout in huis;
- Als de slakken en padden kruipen, zal het zeker spoedig druipen;
- Als de slakken kruipen gaan, dan is 't met 't mooie weer gedaan;
- De padden wijzen regen aan, ze zijn des avonds op de baan;
- Vroeg sijs, spoedig ijs;
- Maakt de spin in 't net een scheur, dan klopt de stormwind aan de deur;
- Fijne pels aan 't wild, winter mild;
- Glanst de glimworm hel bij nacht, weet dan dat de oogst u wacht;
- De zwaluwen scheren over het water en wegen, dan komt en dan blijft er wind en regen;
- Bloeien de bomen tweemaal op een rij, zal de winter zich rekken tot mei;
- Bomen ontkleed, mensen gekleed;
- De velden geschoren, de winter geboren;
- Houden de bomen hun blaren lang, wees voor een lange winter bang;
- Valt 't loof vroegtijdig van de bomen, dan is de winter niet te schromen;
- Als er druiven zijn en vijgen, moet men winter kleren krijgen;
- Veel noten, harde winter;
- Als de dagen lengen, begint de kou te strengen;
- Des avonds speelt de zoelte, des morgens is er koelte;
- Door de vijfde wordt bewezen, wat voor een maand zal wezen;
- Een zieke morgen maakt een gezonde dag (Vlaams);
- Wanneer de rook naar de aarde slaat, is 't zeker dat het regenen gaat;
- Kraait de haan niet bij ochtendrood, dan gaat het regenen, of de haan is dood.

* * *